

Upor László

Nagyszerű kicsinyítés, avagy a lesifotós nehéz élete

Káldor Edit: Point Blank*
(LOW Holland-Flamand Kultfeszt)

➔ Merlin Színház, Budapest
➔ 2008. február 18–19.

A fotográfia nemcsak megállítja, de el is mélyíti a pillanatot, s minél mélyebbre hatolunk ebben az időntúli *pillanat*-képben, annál súlyosabb titkokra derülhet fény – ezt minimum Antonioni óta tudják a nem-fényképészek is. Ha erősen meresztjük a szemünket, furcsa dolgok tárulnak fel a félhomályban, de ha látásunkat teleobjektívvel, nagyító géppel segítjük meg, még meglepőbb részletek bomlanak elő, állnak össze a rászterpontok sűrűjéből.

Más ma a fotós élete, mint egykoron: *fényképezek, tehát van a világ*, mondja, s nem kell a sötétkamarában szűrös szagú vegyszerek fölé görnyedve várnia, míg elődereng az egyszeri és megismételhetetlen (megszületésekor is múlt idejű) kép. Szuperkamerája ma rögzít és előhív, sőt nagyít és retusál: valós időben *re*-konstruálja a valóságot – amiben eligazodni aztán vagy segítenek a számolatlanul sokasodó képek, vagy nem.

Kiemelt térben: színpadon áll Nada, egy alig húszéves, szerény külsejű, nyílt szavú, egyenes tekintetű nő. Dehogysis játszik, dehogysis tart előadást; beavat csupán: elének tárja helyzetét kertelés nélkül (angolul: *point-blank*). Világjáró hobbifotós ő, akinek szenvedélye kikémleni, *felképezni* idegenek személyes pillanatait, s most, hogy keresztúthoz ért, ezekből az ellesett-összerabolt mozzanatokból akarná megszerkeszteni a mindentudó nagy világegyenletet, de legalábbis összeeszkábálni

Káldor Edit

Point Blank, Nada Gambier, fotó: Aknay Csaba

a maga hasznos kis válaszait. Legelőször is – ha többre nem futja egy estéből – közönségével közösen próbálna döntésre jutni, hogyan tovább: vajon egyedül, vagy társsal folytassa-e az élet kísérletkalandját.

Nagy elődöktől eltérően nem véletlenül bukkant súlyos emberi titkokra, nem véletlenül keveredett bele mások életébe, saját sorsa nem is véletlenül fordul meg azon, amit véletlenül fölfedezett. Eltökélten vesz mintát és raktároz adatokat: szenvedélyes és iparszerű gyűjtőmunkával építi föl az emberi arcok (értsd: élethelyzetek, érzések, viselkedések) példatárát. Személyes kém-archívumából most büszke lendülettel tart tanulságos bemutatót: bevezet a *lesés* módszertanába, rámutat arra, amit meg kell látnunk, észrevenni-értelmezni segít. Figyelmes tanárként voyeur-cinkosává avatja a nézőt, de a meglesettjei felé áradó empátia és szimpátia nyugtatólag hat: szívesen és alig-lelkifurdalással osztozunk bűnében.

A sarokban lappal meghúzódó famulusa – Edit – segít a kincseket megszerezni-feltárni; biztonsággal halászat a felvételek átláthatatlan tengerében, Nada kérésére némán, boszorkányos ügyességgel választja ki, varázsolja falméretű vászonra a soron következő képeket. Nem is: *képsorokat*, mert Nada már rég nem egyedi képeket készít. Még közös esténk kezdetén frappáns példán demonstrálta: nem elég *néha* figyelni, szünet nélkül figyelni kell – elég egy pillanatra félrefordulnunk, s épp a lényegről maradunk le –, ezért kötött ki a sorozatoknál. Így lesz a *lesés*, a lesből fotózás abbahagyhatatlan szenvedély, letehetetlen küldetés.

Nada vezényel, Edit keres, kiemel, kivetít. Apró morzsák rajzolnak fel finom portrét messziről ki-lesett életekről. Utcán, kávéházban, otthon elkaptott jelenetek: árulkodó mozdulatok, beszédes arcok, üres tekintetek; találkozások szenvedélye, magányos percek nyugalma, fájdalma. Csupa sosem-látott, ismerős világfalu-lakó. Cselekménytelen együttes történetü(n)k lassan kikerekedik. Mintha csak véletlenül pottyannának egymás mellé váratlanul egybeilleszkedő cserepek, Nada látszólag esetlegesen veszi sorra névtelen hőseit a hatalmas albumból, amelynek anyagát folyamatosan újrendezi, újracímkezi, szortírozza hallgatag segédje. Imponálóan megépített virtuális katalógusba dossziézták a dokumentumokat, a befoghatatlan tömegű – állítólag hetvenötezernyi – *élet*-képet. Mégis számtalan maradt, ami egyik kategóriába sem fér bele. Nada tántoríthatatlan – mások boldogságát-boldogtalanságát súlyozva akarna zöldágra vergődni a maga életével –, de ahogy dilemmája érzékeltetése és a megoldás megkönnyítése végett elegendő példát gyűjtene a lelki patikamérleg két serpenyőjébe, egyszer csak azt látja, hogy saját rendszere maga alá temeti. Túl sok információt kellene túl gondosan feldolgozni,

Káldor Edit
Point Blank, Nada Gambier, fotó: Aknay Csaba

Káldor Edit
Point Blank, Nada Gambier, fotó: Aknay Csaba

hogy akár a legkisebb eredményhez – a helyes kérdésfeltevéshez – eljussunk. És minél több adatot dolgozna fel, annál nyilvánvalóbban érzí szükségét további ismereteknek: annál világosabb, hogy egész (katalógus)rendszerét újra kell gondolnia. A képek súlyos sokasága áthatolhatatlan sötétté sűrűsödik vissza: a kinagyított arcok rohamosan kicsinyednek. Az építmény kockáira, önálló pontokra hull szét (hisz minden képsor külön, átélhetetlen, *átlagolhatatlan* sors): a szisztéma tökéletesítését és a személyes probléma megoldását egyaránt el kell halasztani. Mindent tiszta lap(top)pal kell kezdeni másnap. És azután és azután...

Egyszerű, szelíd, szép este, derűsen katartikus. Áll a színpadon: mindent kiemelő térben egy alig húszéves, egyenes tekintetű nő. Képeket mutogat és beszél. A sarokban húzódik meg a másik – szinte föl se néz laptopjából. Nem kell tudnunk, de ő a valódi alkotó, az ő fikciója mindez: a megejtően színészietlen természetességgel mesélő fotós-voyeur és félhomályban szorgoskodó segítője – ő maga. Minden valódi ebben a fikcióban. A két hús-vér szereplő és a sok-sok vetített társ. A pontos és gyengéd (de nem romantikus) emberismeretre épített, felelősen felmutatott – tehát valós – *fiktív* sorsok, az esetlegesre anti-retusált *beállított* fotók. Láttukon valóságos bennünk az együttérzés, a szájalom, néha az öröm – ha nevetünk, sosem kajánul, mert megértjük őket –, és valóban elgondolkodunk szomorú mosollyal az élet kétes értelmén. Precíz és elegáns a kidolgozás, ráncatlanul feszül az önmagát lazának tettető forma, sokkal kevesebb a véletlen, mint gondolnánk. Csodáljuk a technikát, csodáljuk az ügyességet, csodáljuk a merészséget, amellyel Nada hívatlanul belekukkant (s bennünket is belerángat) távoli ismeretlenek életébe – amennyiben e valóság-látszatnak hitelt adunk. Avagy: amellyel Edit és Nada rávesz bennünket, hogy e fikcióba bekéredzkedjünk, kényelmesen behelyezkedjünk, benne valóságosnak lássunk mindent, *noha* tudjuk, hogy játék az egész.

***
Point Blank**

Ötlet és rendezés: Káldor Edit
Társalkotók: Nada Gambier, Frank Theys, Nicola Unger, Io Tillett Wright, Monika Rinck és Ugo Dehaes
Szereplők: Nada Gambier és Káldor Edit
Fotók: Frank Theys
Szoftver: Marc Boon
Technika: Hans Meijer

KÁLDOR EDIT 13 éves korában vándorolt ki édesanyjával, s néhány kitérő után az Egyesült Államokban telepedett le, ahol 10 évet töltött. A Columbia Egyetemen irodalmat és drámatörténetet hallgatott, majd színművészetet tanult Hollandiában (DasArts, Amszterdam). 1993 és 1999 között Halász Péterrel dolgozott számos színházi előadáson és animációsfilm-forgatókönyvön. Jelenleg Brüsszelben és Amszterdamban él és alkot. 2003-tól készíti saját színházi darabokat. *Point Blank* című előadását 2007-ben mutatta be (Brüsszel, *Kunstenfestivaldesarts*).

Kerekes Gábor, Drégely Imre
„2x(New York)”
● NESSIM GALÉRIA
www.nessim.hu
Budapest VI., Paulay E. u. 10.
2008. április 22 – június 6.

Konattk... válogatás az Erste Bank Csoport kortárs művészeti gyűjteményéből
● KORTÁRS MŰVÉSZETI INTÉZET
www.ica-d.hu
Dunaújváros, Vasmű út 12.
2008. május 6 – június 13.

Borsos Róbert
Babysitter
● PARK GALÉRIA
www.mompark.hu
Budapest XII., Alkotás u. 53.
2008. március 19 – június 15.

Kepes György (1906–2001)
A fény művészete
● MÓDEM
www.modemart.hu
Debrecen, Baltazár Rezső tér 1.
2008. április 10 – június 15.

Konkoly Gyula
Az én ¼ századom
● MŰVÉSZETMALOM
www.muveszetmalom.hu
Szentendre, Bogdányi u. 32.
2008. április 20 – június 15.

Magyar plakát-retro
● BUDAPEST GALÉRIA
KIÁLLÍTÓHÁZA
www.budapestgaleria.hu
Budapest III., Lajos u. 158.
2008. május 16 – június 22.

Mengyán András
Tér-képzetek
Josef Albers
● PAKSI KÉPTÁR
www.paksikeptar.hu
Paks, Tolnai u. 2.
2008. április 17 – június 22.

Barakonyi Szabolcs
Tébánya – Bányászváros, bánya nélkül
● DOROTTYA GALÉRIA
www.ernstmuseum.hu/dorotnya
Budapest V., Dorotnya u. 8.
2008. április 30 – június 26.

Gulácsy Lajos
● KOGART HÁZ
www.kogart.hu
Budapest VI., Andrássy út 12.
2008. március 14 – július 20.

Réber László
● CSÓK ISTVÁN KÉPTÁR
www.szikm.hu
Székesfehérvár, Bartók B. tér 1.
2008. április 26 – augusztus 3.

Az újraértelmezett Moholy-Nagy 1916–1923 / természet és technika
● MAGYAR NEMZETI GALÉRIA
C-ÉPÜLETE
www.mng.hu
Budapest I., Budavári Palota
2008. április 24 – augusztus 24.

Moholy-Nagy Művészeti Egyetem Vizuális Kommunikáció Tanszék hallgatói
Első látásra
● SZENT ISTVÁN KIRÁLY MŰZEU
ORSZÁGZÁSZLÓ TÉRI ÉPÜLETE
www.szikm.hu
Székesfehérvár, Országzászló tér 7.
2008. május 24 – szeptember 7.

Kurt Kaindl, Karl-Markus Gauß
Az ismeretlen európaiak
● NÉPRAJZI MŰZEU
www.neprajz.hu
Budapest V., Kossuth L. Tér 12.
2008. április 12 – szeptember 19.

Az ikontól az installációig / From the Ikon to the Installation
● PANNONHALMI FŐAPÁTSÁG
Pannonhalma
2008. április 3 – november 11.

ARTCHIVUM

FELHÍVÁS A MAGYAR KULTURÁLIS ÉLET SZEREPLŐIHÖZ

A not-for-profit Artchivum® Kulturális Adatbázis és Művészettörténeti Kutatóközpont ezúton kéri a magyar kulturális

élet szereplőit; művészeket és intézményeket, hogy lehetőségeikhez képest visszamenőlegesen és a jövőben folyamatosan juttassák el az Artchivum® számára kiadványaikat (kiállítási katalógusokat, meghívókat, életrajzokat és egyéb dokumentumokat), amelyek gyűjtése, megőrzése valamint feldolgozása elengedhetetlen feltétele annak, hogy az adatbázis mindig aktuális legyen és megőrizhesse az utókor számára a magyar és nemzetközi vonatkozású művészetről szóló információkat.

Annak érdekében, hogy az Artchivum® adatbázisa az Interneten keresztül a világ bármely pontján a széles nyilvánosság számára is hozzáférhető és használható lehessen, kérjük a magyar kulturális élet minden szereplőjét, hogy írásos nyilatkozatban járuljon hozzá, hogy neve, nyomtatásban, vagy digitális formában már megjelent munkássága, cikke, tudományos eredménye, valamint a levéltárban őrzött iratai kutathatók legyenek az Artchivum® internetről elérhető adatbázisában, levél- és könyvtárában.

További részletes információ, és a nyilatkozat letölthető formanyomtatványa a www.artchivum.com honlapon található.

Nyilatkozatát és kiadványait illetve dokumentumait folyamatosan várjuk az Artchivum® 1107 Budapest Fertő utca 14. Tel.: 431 7501 illetve az art@artchivum.com címre.

KÜLFÖLD / EURÓPA Ausztria

Biennale Cuvée – World Selection of Contemporary Art
● OK OFFENES KULTURHAUS
OBERÖSTERREICH
LINZ
www.ok-centrum.at
2008. február 29 – április 27.

Andreas Fogarasi
● GRAZER KUNSTVEREIN
www.grazerkunstverein.org
GRAZ
2008. február 29 – május 3.

COOP HIMMELB(L)AU
Beyond the Blue
● MAK
www.mak.at
BÉCS
2008. december 12 – május 12.

Reise/Wege (Travel/Paths) – From the Collection of the Photo Gallery
● RUPERTINUM – MUSEUM DER MODERNE SALZBURG
www.museumdermoderne.at
SALZBURG
2008. február 23 – május 25.

Troublemakers – The Enfants Terribles of the Avant-Garde from Makart to Nitsch
● LENTOS KUNSTMUSEUM LINZ
www.lentos.at
LINZ
2008. február 1 – május 18.

Pedro Cabrita Reis
True Gardens #6 (Graz)
● KUNSTHAUS GRAZ
www.kunsthausegraz.at
www.museum-joanneum.steiermark.at
GRAZ
2008. február 2 – május 18.

Exact and Different. Mathematics in Art from Dürer to Sol LeWitt

Kamen Stoyanov
At Arm's Length
● MUMOK (MUSEUM MODERNER KUNST STIFTUNG LUDWIG)
www.mumok.at
BÉCS
2008. február 29 – május 18.

Tony Cragg versus F. X. Messerschmidt
● ORANGERIE
www.belvedere.at
BÉCS
2008. január 29 – május 25.

Eva & Adele
● RUPERTINUM – MUSEUM DER MODERNE SALZBURG
www.museumdermoderne.at
Salzburg
2008. március 16 – június 1.

Carsten Höller
Caroussel
● KUNSTHAUS BREGENZ
www.kunsthausebregenz.at
Bregenz
2008. április 12 – június 1.

Liebe I. / Love I.
● FOTOGALERIE WIEN
www.fotogalerie-wien.at
Bécs
2008. május 6 – június 6.

Matthew Barney
DRAWING RESTRAINT
● KUNSTHALLE
www.kunsthallewien.at
BÉCS
2008. március 7 – június 8.

Voice & Void
● GALERIE IM TAXISPALAIS
www.galerieimtaxispalais.at
INNSBRUCK
2008. április 19 – június 8.

Hiroshi Sugimoto
● MUSEUM DER MODERNE MÖNCHSBERG
www.museumdermoderne.at
SALZBURG
2008. március 8 – június 15.

RED, ROUGE, ROT
● RESIDENZGALERIE SALZBURG
www.residenzgalerie.at
SALZBURG
2008. március 8 – június 22.

Frances Stark
A torment of follies
Dave Allen
Canon to the hammer of the gods
Joe Baer
● SECESSION
www.secession.at
BÉCS
2008. április 26 – június 22.

MONET – KANDINSKY – ROTHKO UND DIE FOLGEN – Wege der abstrakten Malerei
● BA-CA KUNSTFORUM WIEN
www.ba-ca-kunstforum.at
BÉCS
2008. február 28 – június 29.

A Guest of Honour – Fom Francis Bacon to Peter Doig
● MUSEUM DER MODERNE MÖNCHSBERG
www.museumdermoderne.at
SALZBURG
2008. március 15 – július 6.

Bill Viola / Nan Hoover
Some Times
● MUSEUM DER MODERNE MÖNCHSBERG
www.museumdermoderne.at
SALZBURG
2008. március 20 – július 6.

Runa Islam
Empty the pond to get the fish
● MUMOK (MUSEUM MODERNER KUNST STIFTUNG LUDWIG)
www.mumok.at
BÉCS
2008. május 9 – július 13.

Paul Klee
The play of forms
● ALBERTINA
www.albertina.at
BÉCS
2008. május 9 – augusztus 10.

Monika Baer, Thomas Eggerer, Amelie von Wulffen
Form and Matter
● AUGARTEN CONTEMPORARY
www.atelier-augarten.at
www.belvedere.at
BÉCS
2008. április 18 – augusztus 31.

Erhardt Miklós
Footnote to bare life
● SECESSION
www.secession.at
BÉCS
2008. április 26 – szeptember 2.

Andreas Fogarasi
● MAK
www.mak.at
BÉCS
2008. április 9 – szeptember 14.

Richard Serra
● KUNSTHAUS BREGENZ
www.kunsthausebregenz.at
BREGENZ
2008. június 14 – szeptember 14.

Other than Yourself – An Investigation between Inner and Outer Space
● THYSSEN_BORNEMISZA ART CONTEMPORARY
www.tba21.org
BÉCS
2008. február 7 – szeptember 21.

Bad Painting – good art
● MUMOK (MUSEUM MODERNER KUNST STIFTUNG LUDWIG)
www.mumok.at
BÉCS
2008. június 6 – október 12.

Thyssen-Bornemisza Art Contemporary
Collection as Aleph
● KUNSTHAUS GRAZ
www.kunsthausegraz.at
www.museum-joanneum.steiermark.at
GRAZ
2008. március 6 – október 26.

Israeli and Palestinian Artists
Ovrlapping voices
● SAMMLUNG ESSL – KUNST DER GEGENWART
www.sammlung-essl.at
KLOSTERNEUBURG / BÉCS
2008. május 5 – október 26.

Belgium
Seamus Harahan
LONELY AT THE TOP
● MUHKA
www.muhka.be
ANTWERPEN
2008. február 1 – május 18.

Le seigneur de gravité
● LE MUSÉE DES ARTS CONTEMPORAINS
www.mac-s.be
SITE DU GRAND-HORNU
2008. február 17 – június 1.

FACE ON
● FOTOMUSEUM
www.fotomuseum.be
ANTWERPEN
2008. február 29 – június 8.

Goya, Redon, Ensor
Grotesque paintings and drawings
● KONINKLIJK MUSEUM VOOR SCHONE KUNSTEN ANTWERPEN
www.kmska.be
ANTWERPEN
2008. március 14 – június 14.

„Az avantgárd... azaz a tudattal tevékenykedik, hogy azok a struktúrák, amelyeket a művészet létrehozott, olyan morális (egyben esztétikai) erőt képviselnek, olyan megoldási lehetőségeket sugallnak – társadalmilag is, vagy családon belül –, és olyan viselkedési modelleket tartalmaznak, amelyek bármikor... az életben egyenesen, konkrétan lefordíthatók. Abban a kreatívítási tanfolyamban, amit vezettem, az volt az alapállás. Nem az, hogy csinálunk valami jópofa dolgot, és akkor ennek örülünk, mint a majom, hanem hogy mindig egy állandó készenléti állapot ébrentartása kedvéért van, mert minden szituációra másképp, bizonyos fókusz kreatív módon kell reagálnunk. Például ha a mamám széd otthon, mert kislán jöve haza, erre ne egy sztereotípiával feleljek, tehát hogy ő mindig elmondja ugyanazt, és én mindig ugyanazt válaszolom, hanem mindig ki kell mozdítani a dolgokat, mert minden igyekszik megillegedni, megüvevesedni, minden igyekszik elnyerni a maga ögöletesen ismétlődő formáját, és ezért mindig meg kell találni a lehetőséget arra, hogy ebből kicsajpanj, és más összefüggésekben és más indítók alapján kerülnék kapcsolatba velük.”

Erdély Miklós

MTA MKI – Gondolat – ZB – EMA

Wilfredo Prieto
 ● STEDELIJK MUSEUM VOOR ACTUELE KUNST (SMAK)
 www.smak.be
 GENT
 2008. április 4 – június 29.

Guillaume Bijl
 ● STEDELIJK MUSEUM VOOR ACTUELE KUNST (SMAK)
 www.smak.be
 GENT
 2008. április 5 – július 8.

DIE LUCKY BUSH a project of Imogen
 ● MUHKA
 www.muhka.be
 ANTWERPEN
 2008. május 23 – augusztus 17.

Csehország
Gregory Crewdson
 ● GALERIE RUDOLFINUM
 www.galerierudolfinum.cz
 PRÁGA
 2008. március 20 – május 25.

František Foltýn (1891–1976)
 ● DŮM U KAMENNÉHO ZVONU (STONE BELL HOUSE)WWW.GHMP.CZ
 CZPRÁGA
 2008. június 6 – június 1.

Miyako Ishiuchi
photographs 1976–2003,
 ● LANGHANS GALERIE
 www.langhansgalerie.cz
 PRÁGA
 2008. március 18 – június 1.

Eva Kotátková, Jiří Kovanda
Few steps futher on Stains
 ● FUTURA
 www.futuraproject.cz
 PRÁGA
 2008. május 28 – augusztus 31.

Gottfried Hellwein
Angels Sleeping
 ● GALERIE RUDOLFINUM
 www.galerierudolfinum.cz
 PRÁGA
 2008. június 11 – augusztus 31.

Dánia
Yang Zhenzhong
 ● NIKOLAJ / COPENHAGEN CONTEMPORARY ART CENTER
 www.kunsthallenikolaj.dk
 KOPPENHÁGA
 2008. február 23 – május 12.

Shirin Neshat
Women without Men
 ● AROS AARHUS KUNSTMUSEUM
 www.aros.dk
 ÁRHUS
 2008. március 1 – május 25.

Cézanne & Giacometti – Paths of Doubt
 ● LOUISIANA MUSEUM FOR MODERNE KUNST
 www.louisiana.dk
 HUMLEBÆK
 2008. február 20 – június 29.

MUSIC2C – The Music video as an art form
 ● AROS AARHUS KUNSTMUSEUM
 www.aros.dk
 ÁRHUS
 2008. június 7 – szeptember 7.

Nordic moods – Landscape photography of our time
 ● ARKEN MUSEUM OF MODERN ART
 www.arken.dk
 ISHØJ
 2008. május 30 – szeptember 14.

Finnország
Fluid Street – alone, together
 ● KIASMA
 www.kiasma.fi
 HELSINKI
 2008. május 9 – szeptember 21.

Franciaország
Candice Breitz
Post Script
 ● COLLECTION LAMBERT
 www.collectionlambert.com
 AVIGNON
 2008. február 9 – május 18.

Gregor Schneider
süßer duft
Pilar Albarracín
Mortal cadencia
 ● MAISON ROUGE
 www.lamaisonrouge.org
 PÁRIZS
 2008. február 22 – május 18.

Charles Sandison / Claude Monet
Bertrand Lavier / Edouard Manet
 ● MUSÉE D'ORSAY
 www.musee-orsay.fr
 PÁRIZS
 2008. február 22 – május 18.

Yael Bartana, Omer Fast, Rabih Mroué, Ahlam Shibli, Akram Zaatari
Les inquiets – 5 artists under the pressure of war
 ● CENTRE POMPIDOU
 www.centrepompidou.fr
 PÁRIZS
 2008. február 13 – május 19.

A.R. Penck
Peinture – Système – Monde
 ● MUSÉE D'ART MODERNE DE LA VILLE DE PARIS
 www.mam.paris.fr
 PÁRIZS
 2008. február 14 – május 21.

MARSEILLE / EUROPE: MILAN
 ● GALERIE DE L'ESBAM
 www.esbam.fr
 MARSEILLE
 2008. április 27 – május 21.

Louise Bourgeois
 ● CENTRE POMPIDOU
 www.centrepompidou.fr
 PÁRIZS
 2008. március 5 – június 2.

Richard Serra
 ● PROMENADEGRAND PALAIS (MONUMENTA 2008)
 www.grandpalais.fr
 PÁRIZS
 2008. május 7 – június 15.

Patti Smith
Land 250
Andrea Branzi
Open Enclosures
 ● FONDATION CARTIER
 www.fondation.cartier.com
 PÁRIZS
 2008. március 28 – június 22.

Keith Haring
 ● MUSÉE D'ART CONTEMPORAIN DE LYON
 www.moca-lyon.org
 LYON
 2008. február 22 – június 29.

Figuration narrative – Paris, 1960–1972
 ● GRAND PALAIS
 www.grandpalais.fr
 PÁRIZS
 2008. április 13 – július 13.

PANORAMA 9–10
 ● LE FRESNOY
 http://lefresnoy.net
 TOURCOING
 2008. június 7 – július 13.

Traces du Sacré
 ● CENTRE POMPIDOU
 www.centrepompidou.fr
 PÁRIZS
 2008. május 7 – augusztus 11.

Andro Wekua
Sunset – Horizon
 ● MAGASIN – CENTRE NATIONAL D'ART CONTEMPORAIN
 www.magasin-cnac.org
 GRENOBLE
 2008. május 25 – augusztus 21.

SUPERDOME
 ● PALAIS DE TOKYO
 www.palaisdetokyo.com
 PÁRIZS
 2008. május 29 – augusztus 24.

Micro-narratives: tentation des petites réalités
United Artists of Italy
 ● MUSÉE D'ART MODERNE SAINT-ÉTIENNE MÉTROPOLE
 www.mam-st-etienne.fr
 SAINT-ÉTIENNE
 2008. május 7 – szeptember 21.

Peter Doig
 ● LE MUSÉE D'ART MODERNE DE LA VILLE DE PARIS
 www.mam.paris.fr
 PÁRIZS
 2008. május 30 – szeptember 30.

Hollandia
MAGNUM Photos 60 years
 ● STEDELIJK MUSEUM
 www.stedelijk.nl
 AMSZTERDAM
 2008. február 8 – május 12.

Expositie ZEROI
 ● CENTRUM KUNSTLICHT IN DE KUNST
 www.kunstlichtkunst.nl
 EINDHOVEN
 2008. február 9 – május 25.

Sarkis
Landscape Forever,
 ● MUSEUM BOIJMANS VAN BEUNINGEN
 www.boijmans.nl
 ROTTERDAM
 2008. február 16 – május 25.

Edwin Zwakman
Fake but Accurate
 ● HIUS MARSEILLE / FOUNDATION FOR PHOTOGRAPHY
 www.huismarsaille.nl
 AMSZTERDAM
 2008. március 1 – május 25.

Nancy Spero
Spero Speaks
Paul Sietsema
Three Films
 ● DE APPEL
 www.deappel.nl
 AMSZTERDAM
 2008. április 19 – május 25.

Jessica Dimmock
The Ninth Floor
 ● FOAM_FOTOGRAFIEMUSEUM
 AMSTERDAM
 www.foam.nl
 AMSZTERDAM
 2008. március 14 – június 1.

Baby. Picturing the ideal human 1840 – now
 ● NEDERLANDS FOTOMUSEUM
 www.nederlandsfotomuseum.nl
 ROTTERDAM
 2008. március 22 – június 1.

Geoffrey Farmer
 ● WITTE DE WITH
 www.wdw.nl
 ROTTERDAM
 2008. április 3 – június 1.

Eyes Wide Open – Aanwinsten Stedelijk Museum & The Monique Zajfen Collection
 ● STEDELIJK MUSEUM CS
 www.stedelijk.nl
 AMSZTERDAM
 december 22 – 2008. június 4.

Daniel & Geo Fuchs:
STASI – Secret Rooms
 ● FOAM_FOTOGRAFIEMUSEUM
 AMSTERDAM
 www.foam.nl
 AMSZTERDAM
 2008. március 14 – június 4.

Lucien Freud
 ● GEMEENTEMUSEUM DEN HAAG
 www.gemeentemuseum.nl
 HÁGA
 2008. február 16 – június 8.

Claire Fontaine
 ● WITTE DE WITH
 www.wdw.nl
 ROTTERDAM
 2008. május 10 – június 8.

Gerhard Richter
48 Portraits
 ● DE PONT MUSEUM VOOR HEEDENDAAGSE KUNST
 www.depont.nl
 TILBURG
 2008. április 19 – június 14.

My [public] space
 ● NETHERLANDS MEDIA ART INSTITUTE
 www.monteideo.nl
 AMSZTERDAM
 2008. május 24 – június 21.

Van Zoetendaal Collections
 ● FOTOMUSEUM DEN HAAG
 www.fotomuseumdenhaag.com
 HÁGA
 Amszterdam
 2008. március 22 – június 22.

Yuri Rost
People
 ● FOTOMUSEUM DEN HAAG
 www.fotomuseumdenhaag.com
 HÁGA
 2008. március 28 – június 29.

Simon Hantai
 ● BONNEFANTENMUSEUM
 www.bonnefanten.nl
 MAASTRICHT
 2008. április 18 – augusztus 31.

Hans Scholten
Urban Future
 ● HIUS MARSEILLE / FOUNDATION FOR PHOTOGRAPHY
 www.huismarsaille.nl
 AMSZTERDAM
 2008. május 31 – augusztus 31.

Ah Xian
 ● GEMEENTEMUSEUM DEN HAAG
 www.gemeentemuseum.nl
 HÁGA
 2008. április 26 – szeptember 7.

Be(om)ing Dutch
 ● VAN ABBEMUSEUM
 www.vanabbemuseum.nl
 EINDHOVEN
 2008. május 24 – szeptember 14.

Mondriaan
 ● GEMEENTEMUSEUM DEN HAAG
 www.gemeentemuseum.nl
 HÁGA
 2008. április 26 – október 26.

New World Order – Contemporary Installation Art and Photography from China
 ● GRONINGER MUSEUM
 www.groningermuseum.nl
 GRONINGEN
 2008. április 27 – november 9.

Ai Weiwei
 ● GRONINGER MUSEUM
 www.groningermuseum.nl
 GRONINGEN
 2008. március 2 – november 23.

Jack Pierson
 ● IRISH MUSEUM OF MODERN ART
 www.modernart.ie
 DUBLIN
 2008. március 12 – május 18.

Lengyelország
This is Not an Exhibition
 ● ZACHETA NARODOWA GALERIA SZTUKI
 www.zacheta.art.pl
 VARSÓ
 2008. február 26 – május 5.

Mary Kelly
Words are things / installations
 ● CENTRE FOR CONTEMPORARY ART
 Ujazdowski Castle
 www.csw.art.pl
 VARSÓ
 2008. február 28 – június 8.

„As soon as I open my eyes I see a film.” – Experiment in the art of Yugoslavia in the 60's and 70's.
 ● MUZEUM SZTUKI NOWOCZESNEJ
 www.artmuseum.pl
 VARSÓ
 2008. április 24 – június 21.

Litvánia
ars viva 07/08 – Sound
 ● THE CONTEMPORARY ART CENTRE
 www.cac.lt
 VILNIUS
 2008. június 6 – augusztus 17.

Nagy-Britannia
Against Nature: The hybrid forms of modern sculpture
 ● HENRY MOORE INSTITUTE
 www.henry-moore-fdn.co.uk
 LEEDS
 2008. február 7 – május 4.

You Dig the Tunnel, I'll Hide the Soil
 ● WHITE CUBE (HOXTON SQUARE)
 www.whitecube.com
 LONDON
 2008. április 4 – május 10.

Martian Museum of Terrestrial Art
Seduced – Art & Sex from Antiquity to Now
 ● BARBICAN CENTRE
 www.barbican.org.uk
 LONDON
 2008. március 6 – május 18.

Gregory Crewdson
 ● WHITE CUBE (MASON'S YARD)
 www.whitecube.com
 LONDON
 2008. április 23 – május 24.

Vanity Fair Portraits: Photographs 1913–2008
 ● NATIONAL PORTRAIT GALLERY
 www.npg.org.uk
 LONDON
 2008. február 14 – május 26.

Duchamp, Man Ray, Picabia
 ● TATE MODERN
 www.tate.org.uk
 LONDON
 2008. február 21 – május 26.

Here We Dance
 ● TATE MODERN
 www.tate.org.uk
 LONDON
 2008. március 14 – május 26.

William Blake
'I still go on / Till the Heavens and Earth are gone'
 ● TATE BRITAIN
 www.tate.org.uk
 LONDON
 november 3 – 2008. június 1.

Derek Jarman
Lightbox
 ● TATE BRITAIN
 www.tate.org.uk
 LONDON
 2008. április 5 – június 1.

2MOVE: Ireland
 ● BELFAST EXPOSED
 www.belfastexposed.org
 BELFAST
 2008. május 3 – június 2.

Maria Lassnig
 ● SERPENTINE GALLERY
 www.serpentinegallery.org
 LONDON
 2008. április 25 – június 8.

Changing Spaces
 ● PHOTOFUSION
 www.photofusion.org
 LONDON
 2008. május 16 – június 21.

Matthew Ritchie
 ● WHITE CUBE (HOXTON SQUARE)
 www.whitecube.com
 LONDON
 2008. május 21 – június 21.

Loris Gréaud
 ● ICA
 www.ica.org.uk
 LONDON
 2008. április 25 – június 22.

Heart of Darkness: Ivory carving and Belgian colonialism
 ● HENRY MOORE INSTITUTE
 www.henry-moore-fdn.co.uk
 LEEDS
 2008. április 4 – június 29.

Blood on Paper – The Art of Book
 ● V&A
 www.vam.ac.uk
 LONDON
 2008. április 15 – június 29.

Jake & Dinos Chapman
 ● WHITE CUBE (MASON'S YARD)
 www.whitecube.com
 LONDON
 2008. május 30 – július 12.

China Design Now
 ● V&A
 www.vam.ac.uk
 LONDON
 2008. március 15 – július 13.

John Duncan
Bonfires
 ● BELFAST EXPOSED
 www.belfastexposed.org
 BELFAST
 2008. június 13 – július 18.

Mitra Tabrizian
This is that Place
 ● TATE BRITAIN
 www.tate.org.uk
 LONDON
 2008. június 4 – augusztus 10.

Fotó: Tóth, Ildikó

B u d a p e s t , 2 0 0 8 : á p r i l i s 2 0 : = 8 0 0 0 0

Kiszállni _ Bringás fotók a Kodály körönd kerítésein

Barakonyi Szabolcs, Benkő Imre, Dóka Béla, Fabricius Anna, Gulyás Miklós, Hajdu Gábor, Kapolka Gábor, Kárpáti János Iván, Kéri Gáspár, Kiszely Krisztián, Kudász Gábor Arion, Martincsák István, Molnár Zoltán, Pecsics Mária, Szalontai Ábel, Szilágyi Lenke, Szirtes János, Tóth Márton, Újvári László, Urbán Ádám, Vancsó Zoltán, Vass Tamás

Balkon _ Bardkard Produkciós Iroda

Fotó: Eln Ferenc